

FREMMEDE SERTIFIKATER I VÅRE VIRKSOMHETER

Siste årene har det vært stort behov for NDT teknikere i markedet. Da det er rekruttert lite personell til faget fra 2000 til 2006, må vi ofte utenfor landets grenser for å finne teknikere. I denne forbindelse får FORCE Technology en rekke henvendelser om å konvertere og/eller godkjenne NDT sertifikater fra sertifiseringsorgan i forskjellige land.

Utgangspunktet for disse henvendelser er i hovedsak at sluttbruker eller myndigheter er skeptisk til ukjente sertifikater, sertifikatene er utydelige kopier eller de er skrevet på uforståelige språk. Vår oppfatning og erfaring er at denne skepsis er riktig og man skal gjøre grundige undersøkelser før en tekniker tas inn i prosjekter.

Det kan sikkert lages mange artikler om de forskjellige sertifiseringssystemer og organer i Europa og verden for øvrig. Men jeg vil prøve å legge denne artikkelen på et praktisk nivå og ta for meg det mest relevante omkring problematikken.

Først vil jeg avklare dette med konvertering, og deretter vil jeg generelt beskrive Nordtest og de tre største sertifiseringsorgan og systemer. Til sist vil jeg lage en enkel retningslinje for hvordan man kan sikre at bedriften ikke havner i et uføre, selv om teknikere med sertifikater fra andre sertifiseringssystemer enn Nordtest benyttes.

KONVERTERING AV SERTIFIKATER:

Konvertering betyr at et akkreditert sertifiseringsorgan på bakgrunn av et sertifikat utstedt av et annet akkreditert sertifiseringsorgan, utsteder et nytt sertifikat i eget navn.

Eksempel:

En NDT tekniker ansatt i NDT Bedrift AS tok alle sine sertifikater som EN473/

Nordtest ved FORCE Technology på Billingstad. Sertifiseringsorgan var da NDT Training Center i Sverige.

Denne personen slutter ved NDT Bedrift AS for å arbeide hos et annet selskap. Det nye selskapet ønsker å ha sertifikater i eget navn og søker FORCE Certification i Danmark om å konvertere over til den nye bedriften.

NDT Training Center og FORCE Technology i Danmark har en gjensidig avtale gjennom TG om innsyn i hverandres eksaminering og sertifiseringer og kan derfor utføre konverteringen til ny bedrift.

Sertifiseringsorgan kan KUN konvertere sertifikater fra sertifiseringsorgan de samarbeider med. I Norden har Inspecta Finland, FORCE Certification Norway, FORCE Certificaton Danmark og NDT Training Center Sverige et slikt samarbeid.

Med dagens praksis konverteres ikke sertifikater fra sertifiseringsorgan utenfor det nordiske samarbeidet.

Det kan kanskje virke som dette er unødvendig vanskelige, men tatt i betraktning kompleksiteten i og rundt et sertifiseringssystem er dette faktisk ganske selvfølgelig sett fra vår side. Av samme årsaker vil heller ikke PCN i England konvertere eller fornye et Nordtest sertifikat.

Da det ikke er mulig å konvertere sertifikater til Nordtest, er det mange som ber FORCE Technology, eller andre sertifiseringsorgan om å godkjenne sertifikater. Dette har vi ingen myndighet til, og vi kan heller ikke gi kvalitetsstempel på et annet sertifiseringsorgan eller deres sertifikater.

Den beste løsning for å vurdere et sertifiseringsorganet er å be om akkrediteringsdokumentet deres og sjekke om

sertifiseringsorganet er utpekt som tredjepartsorgan iht trykkbeholderdirektivet (PED).

Men dette blir ofte omstendelig, og derfor skriver jeg heller litt om de sertifiseringsorgan vi offisielt anerkjenner, og så videre gir et forslag til hvordan dere som brukere av NDT personell kan forholde dere til personell sertifisert ved andre sertifiseringsorgan.

DE FORSKJELLIGE SERTIFISERINGSORGAN:

Det er hovedsakelig tre utenom Nordtest som vi har god kjennskap til. ASNT som er det amerikanske systemet, PCN som er den britiske organisasjonen og Cofrend som er det franske.

ASNT:

ASNT har vært gjennom en del endringer. Dokumentet SNT-TC-1A som er "anbefalt praksis" var tidligere eneste referanse. Da "anbefalt praksis" ikke var godt nok i forhold til utviklingen i Europa ble det laget en ny standard, ANSI/ASNT CP189, som fastsetter ufravikelige krav i forbindelse kvalifisering og sertifisering av NDT personell. Til sist kom ACCP (ASNT Central Certification Program) for å ha et system som kunne sammenliknes med EN473.

ASNT systemet er absolutt ikke et dårlig system. Det er utviklet og gjennomprøvd gjennom mange år, og brukes som referanse i alle ASME standarder. ASNT inneholder grundige beskrivelser av NDT metode, opplæringskrav, eksamen og sertifisering. Mange av kravene er mer eller mindre på linje med EN473, og på et relativt fornuftig nivå.

Hovedproblemet med ASNT er at eksaminator eller sertifiseringsleder ikke er en tredjepart. Dette betyr at ASNT tillater at en serti-

fisert Nivå 3 teknikere kan eksaminere og sertifisere personell i egen organisasjon.

Bedriften utarbeider rutiner for kursing, trening, eksamen og sertifisering iht. SNT-TC-1A og ANSI/ASNT CP-189.

Dette systemet godkjennes av bedriftens ASNT Nivå 3 teknikere. Deretter kan bedriften sammen med Nivå 3 teknikeren kurse og sertifisere eget og andres personell.

I et tenkt tilfelle kan bedriften kurse og eksaminere det personell de trenger for et prosjekt.

Dette setter et enormt press på Nivå 3 teknikere hvis prosjektet er avhengig av om kandidatene består eksamen eller mangler praktisk trening.

Dvs. habilitet/uavhengighet mellom kandidat og eksaminator i praksis er ikke eksisterende.

FORCE Technology har direkte kjennskap til ASNT systemet fra vårt arbeid i hhv. Kina og India. I tilfellet i India starter 25 personer (hovedsakelig ingeniører) på kurs hver mnd og får MT, PT, RT og UT Nivå 2 i løpet av 1 mnd kursing.

Praktisk erfaring kreves riktignok i tillegg, men er som regel opptjent før kurset. I enkelte tilfeller kan også kandidatene arbeide for samme selskap/person som kurset og sertifiserte vedkommende.

I Kina ble vi kjent med en bedrift som hadde spesialisert seg på å leie ut NDT teknikere til europeiske selskaper. Her hadde eieren av selskapet tatt ASNT Nivå 3, og drev nå kurs og sertifisering av eget personell for utleie i Kina. Her er vedkommende Nivå 3 teknikere involvert på alle sider av bordet, også økonomisk.

Vi syntes denne praksis virket noe merkelig og sendte en skriftlig henvendelse til ASNT i USA.

Svaret fra ASNT var at slik de så det oppfylte vedkommende de kriterier som forelå.

Vi mener derfor at dagens ASNT slik vi kjenner den og har gransket den i de to tilfeller over ikke automatisk oppfyller forpliktelsene i trykkbeholderdirektivet som krever at sertifiseringsorganet operer iht EN17024 og EN473.

Riktignok er det ofte åpning for det som kalles "tilsvarende ordninger".

Likevel er vår påstand at ASNT ikke er sidestilt eller "tilsvarende" EN473, ISO9712 og EN17024.

NORDTEST / PCN / COFREND:

Alle disse tre grupper baserer seg på samme prinsipper.

Sertifiseringsorganet er akkreditert iht EN17024, eksaminerer og sertifiserer iht EN473 med tillegg i egne beskrivelser hva angår vanskelighetsgrad på eksamen og de bruker uavhengige eksaminatorer og sertifiseringsledere.

Cofrend og Nordtest gjorde for en del år tilbake en gjennomgang av hverandres rutiner for å kunne anerkjenne hverandres systemer. Dette var et arbeid som ble utført av Technical Group Nordtest (TG) og som førte til en skriftlig anerkjennelse mellom Cofrend og Nordtest.

Tilsvarende gjennomgang er forsøkt med PCN, men da både Nordtest og PCN blir påvirket av den nye revisjonen av EN473, blir dette arbeidet utsatt til de nye krav er implementert.

Dog med det kjennskap vi har til PCN er det ingen årsak til ikke å anerkjenne systemet som "sammenliknbar" med Nordtest.

Vi mener derfor at disse tre systemer er likeverdige, men da vi ikke har innsyn i hverandres systemer og eksamensoppgaver kan det ikke konverteres sertifikater mellom dem (ref. over).

Vær likevel klar over at det er innbyrdes forskjeller på sertifikatene.

Dette gjelder spesielt omfanget av eksamen.

PCN har en tendens til å gi begrensede sertifikater, og da spesielt på ultralyd. Dette medfører at sertifikatene må leses grundig og helst sjekkes mot "PCN Certificate Verification" på www.bindt.org.

ØVRIGE SERTIFISERINGSORGAN:

En hovedregel er at et sertifiseringsorgan skal være akkreditert iht EN17024, og sertifikatet skal være basert på EN473.

Men dette gir ikke alene en oversikt over kvaliteten på de kurs og eksamener som er avholdt. Utover dette kan det også være vanskelig å fremskaffe original dokumentasjon, og det finnes ingen enkel kontrollmulighet.

Vær klar over at forfalskninger absolutt kan forekomme. Så her ender vi opp med at hver enkelt Nivå 3 ansvarlig må gjøre grundige undersøkelser og ha dialog med

sin kunde/sluttbruker, Teknisk Kontrollorgan og evt. andre relevante myndigheter.

FORSLAG TIL PRAKSIS:

Det finnes ingen fasitsvar på hvilke sertifiseringsorgan som er gode og hvilke som er dårlige.

Det er derfor best å etablere gode retningslinjer for hvordan man skal forholde seg til NDT sertifikater generelt.

Trykkbeholderdirektivet (PED) krever at NDT teknikere skal være sertifisert iht. EN473. Da EN473 referer til EN17024 er denne også høyst relevant. Videre krever direktivet at sertifiseringsorganet skal være utpekt som tredjepartsorgan av nasjonale myndigheter. Om et sertifiseringsorgan er godkjent tredjepartsorgan kan sjekkes på Internett.

Med dette som bakgrunn foreslår vi å dele sertifikatene inn i fire grupper med tilhørende forslag til kontroll.

1. NDT sertifikater basert på EN473 og Nordtest DOC Gen 010 utstedt av et sertifiseringsorgan i Norden og underlagt samarbeidet i Nordtest.

- Verifiser sertifikatets gyldighet ved å kreve original eller god kopi som er oppdatert og signert.
- Elektroniske sertifikater kan sjekkes med sertifiseringsorganet, eller ved å få gjestetilgang fra bedriften som supplerer personalet.
- Sjekk sertifikatets gyldighetsområde (sektor) og eventuelle begrensninger.
- Gjennomfør site-test for å verifisere personens ferdigheter.

2. NDT sertifikat basert på EN473 utstedt av PCN eller Cofrend.

- Verifiser sertifikatets gyldighet ved å kreve original eller en god kopi.
- PCN sertifikater kan sjekkes mot "certificate verification" på www.bindt.org
- Sjekk sertifikatets gyldighetsområde (sektor) og eventuelle begrensninger.
- Krev attest fra arbeidsgiver på at personen oppfyller krav til årlig synstest og praktisk arbeid i sertifikatets gyldighetsperiode. (PCN og Cofrend har ikke årlig signaturfelt).

- Eventuelt utfør synstest på vedkommende.
- Gjennomfør site-test for å verifisere personens ferdigheter.

3. NDT sertifikat basert på SNT-TC-1A og ANSI/ASNT CP-189 utstedt av ASNT.

- Verifiser sertifikatets gyldighet ved å kreve original eller en god kopi.
- Sjekk sertifikatets gyldighetsområde og eventuelle begrensninger.
- Hvis arbeidet skal være en ASME-produksjon og ikke er underlagt europeisk regelverk kan teknikeren antagelig benyttes hvis sertifikatet er godkjent av ACCP (ASNT Central Certification Program). Vi anbefaler likevel aksept fra kunden.
- Hvis arbeidet er underlagt europeisk regelverk. Søk kunden/sluttbruker, Teknisk kontrollorgan eller annen relevant myndighet om aksept for å bruke denne kompetanse. (Kun skriftlig aksept fra kunden kan forsvare dette ved en evt. tvist).
- Gjennomfør site-test for å verifisere personens ferdigheter.

4. NDT sertifikat basert på EN473 utstedt av andre sertifiseringsorgan i Europa.

- Verifiser sertifikatets gyldighet ved å kreve original eller en god kopi.
- Sjekk at sertifiseringsorganet er akkreditert etter EN17024.
- Sjekk om sertifiseringsorganet er utpekt som tredjepartsorgan (gjelder PED).
- Evt sjekk med sertifiseringsorganet om sertifikatets gyldighet.
- Sjekk sertifikatets gyldighetsområde (sektor) og eventuelle begrensninger.
- Hvis arbeidet er underlagt europeisk regelverk. Søk kunden/sluttbruker, Teknisk kontrollorgan eller annen relevant myndighet om aksept for å bruke denne kompetanse. (Kun skriftlig aksept fra kunden kan forsvare dette ved en evt. tvist).
- Gjennomfør site-test for å verifisere personens ferdigheter.

Til slutt vil jeg gjøre oppmerksom på at dette ikke er en fasit på hvordan bedriften skal forholde seg til NDT sertifikater.

Dette er retningslinjer basert på våre erfaringer med personellsertifisering og auditering av NDT personell.

Jeg må innrømme at jeg enkelte ganger har truffet faglig svake NDT teknikere i Skandinavia, og truffet svært kompetent personell sertifisert i ”land vi ikke liker å sammenlikne oss med”. Så ofte handler det om å verifisere hva den aktuelle tekniker kan og står for.

Håper likevel dette gir litt hjelp i en svært internasjonal hverdag.